N°. 215. | 1838.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Zondag en Maandag 9 en 10 September.



AFKONDIGING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, ontvangen hebbende eene missive van den Heere Controleur der Directe Belastingen alhier, van den 7 September 1838, n°. 341;

Gezien de wet van den 28. Maart 1833 (Staatsblad n°. 4), houdende belasting op het Personeel,

Maken bij deze aan alle Ingezetenen dezer stad bekend, dat het schattings-kohier Lett. X, n°. 2, van de belasting op het Personeel voor dezen loopenden jare, op den 31. Augustus jl. door Z. E. den Heere Gouverneur dezer provincie is executoir verklaard, en ter invordering aan den Ontvanger overgegeven; zullende dus een iegelijk, na bekomen kennisgeving van zijnen aanslag, verpligt zijn, dien, in voege als daarbij, in overeenkomst met art. 44 der wet zal zijn opgegeven, te voldoen, op poene van parate executie, terwijl dezoodanigen die hun Aanslag-Biljet niet hebben ontvangen, zich van een dubbel van hetzelve kosteloos ten kantore des ontvangers zullen kunnen voorzien, en zij, die zouden vermeenen, dat de aanslag niet overeenkomstig is met hunne opgave of met de plaats gehad hebbende taxatie, opneming en telling, zich deswege zullen kunnen beklagen binnen den tijd van eene maand, na de dagteekening van hun Aanslag-Biljet.

En opdat niemand hieromtrent onwetendheid voorwende, zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

Breda, den 7 den September 1838.

DE ROY, vt.

Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

Frankrijk.

PARIJS, den 6den September.

De Koning wordt heden avond of morgen van het kasteel Eu in de hoofdstad terug verwacht. De tegenwoordige moeijelijke omstandigheden met betrekking tot Zwitserland, hebben, zegt men, Hoogstdenzelven doen besluiten om spoediger herwaarts terug te komen. De zaak van Zwitserland houdt voor het oogenblik de aandacht der staatkundigen geheel bezig, en moeijelijk, meent men dat het vooruit te zien is hoe zij eindigen zal. Het *Journal des Débats* zegt heden in een betoog over deze aangelegenheid, dat geen der drie aan den landdag voorgestelde ontwerpen van antwoord op de nota des heeren *de Montebello*, Frankrijk bevredigen kan. Men hield het voor waarschijnlijk, dat het gevoelen van de meerderheid der commissie van den landdag, om den prins *Lodewijk* te doen verklaren alleen Thurgausch burger te zijn en op grond dier verklaring de uitwijzing te weigeren, ook door de meerderheid van den landdag zal aangenomen worden. Wat zal Frankrijk in dit geval doen? Het *Journal des Débats* beantwoordt die vraag met bedreigingen: » Wij zullen doen hetgeen ons regt en ons belang vorderen; wij verwerpen het denkbeeld niet dat het gouvernement toevlugt tot geweld neemt en Zwitserland door de wapenen dwingt"; doch het gelooft niet dat men tot dat uiterste zal moeten komen; Zwitserland zou voorzeker ten laatste naar wijzen en regtvaardigen raad luisteren. In weerwil dier taal van het ministeriele blad, gelooft men, dat het kabinet begint in te zien, dat het zich in eene zaak gewikkeld heeft, waaruit het zich moeijelijk op eene eervolle wijs zal redden. — Men wil dat er middelerwijl eenig krijgsvertoon wordt gemaakt en sommige regimenten van Lyon naar de linie van de Jura worden gezonden.

Het *Journal des Débats* behelst heden ook de stukken waarvan door den president van den landdag in de jongste zitting gewag gemaakt werd als bij hem te zijn ingekomen. Het belangrijkste dier stukken is de kopij der depeche van den heer *Molé* aan den gezant in Zwitserland, den heer *Montebello*, van den 14den augustus gedagteekend. De minister beklaagt zich daarin over de taal door sommige leden van den landdag opzigtelijk Frankrijk gevoerd bij de eerste discussie over de bekende nota, geeft den gezant in last om op nieuw het voorzittend kanton de onbestaanbaarheid van de houding des prinsen *Lodewijk* voor oogen te houden, die zich aan den eenen kant Zwitsersch burger noemt, om, onder beveiliging van dat schild, tegen Frankrijk ontwerpen te smeden en, zich aan den anderen kant Fransch burger noemende, zijne aanmatigingen op den franschen troon zoekt te doen gelden. » Thans, dus vervolgt de heer *Molé*, is Frankrijk aan zich zelven verschuldigd om door zijne toegevendheid niet langer de kuiperijen van Arenenburg te dulden. Gij zult aan het voorzittend kanton verklaren, dat, wanneer Zwitserland, tegen verwachting, partij trok voor dengenen die zoo zeer Frankrijks rust bedreigt en de uitwijzing van *Lodewijk Bonaparte* weigerde, gij in last hebt om uwe passen te vragen."

Volgens de berigten van hetzelfde blad uit Lucern van den 2den September, dacht men aldaar, dat de landdag in de zitting van den volgenden dag geene uitspraak zou doen, maar zich zou adjourneren opdat ieder kantons-afgevaardigde nadere speciale instructien in de zaak zou willen bekomen. Welligt had men dan een buitengewonen landdag op het einde maand te wachten.

— Zoo men zegt, heeft Engeland de medewerking in de zwitsersche aangelegenheden, waartoe het Fransche kabinet, naar men wil, het aanzoek zou hebben gedaan, geweigerd.

— De Nederlandsche gezant alhier, baron *Fagel*, wordt dezer dagen te Parijs verwacht.

— Men zegt dat de hertog *van Orleans* eerlang de noordelijke vestingen aan de belgische grenzen, en de hertog *van Nemours* de oostelijke aan den kant van Zwitserland, zal inspecteren.

— De *Semaphore* van Marseille deelt een brief uit Konstantinopel mede, waarin verzekerd wordt, dat er den 19den Augustus tusschen de Porte, Frankrijk en Engeland een traktaat was geteekend, waarbij alle monopolie wordt afgeschaft, en de handel en doorvoer worden vrijverklaard: daarentegen zouden de oude regten van 3 pCt. op den inveer met 2 vermeerderd en dus op 5 pCt. gebragt, en die van den uitvoer van 9 op 12 pCt. gebragt worden.

— Uit Madrid wordt van den 30sten Augustus geschreven, dat de kwaadwilligen in die stad van de gelegenheid dat er eene tooneelvoorstelling ten voordeele der krijgsgevangenen gegeven werd, gebruik hadden willen maken, om oproer te verwekken. Door de kloeke maatregelen van de policie en de ontwikkeling der gewapende magt, waren hunne pogingen echter verijdeld.

— De speculanten ter beurse schenen heden de zaken van Zwitserland veel ongunstiger dan gisteren in te zien; men meende, dat Frankrijk eene vijandelijke houding zou aannemen, en zulks werkte nadeelig op den koers der fondsen. De notering was heden (6 *September*): 5 pCt. 111,35; 3 pCt. 80,70; Nap. r. 99,75; Sp. *Ardoin* 21; Rom. L. 101¾.

Duitschland.

FRANKFORT, den 5den September.

Bijzondere berigten uit Berlijn van den 28sten, behelzen het volgende:

» De tijding van de bevalling der hertogin *van Orleans*, die reeds eergisteren middag, en alzoo in 48 uren tijds, door middel van den telegraaf, hier is bekend geworden, werd terstond naar Z. M. te Potsdam overgebragt, die aan het lot dezer vorstin nog steeds het levendigste aandeel neemt. — Morgen reeds worden in Potsdam de beide andere grootvorstinnen van Rusland, de prinsessen *Maria* en *Olga Nikolajewna*, verwacht; naar wij zoo even vernemen, zijn zij reeds met de stoomboot *Hercules* uit St. Petersburg te Stettin aangekomen. Of de beide vorstinnen derzelver keizerlijke moeder nog verder te gemoet reizen, of derzelver komst te Potsdam verbeiden zullen, schijnt nog niet bepaald te zijn. — De in engelsche en fransche bladen vervatte mededeelingen omtrent een plan, hetwelk bestaan zoude, om de russische Oostzee-provincien in het Duitsche Bondgenootschap in te lijven, vinden hier, waar men zelfs hierdoor nieuwe verwachtingen voor onzen eigen handel op de Oostzee zou kunnen opvatten, geen het minste geloof. Even zoo goed en zelfs met meer grond, zou men van een plan van Frankrijk kunnen spreken om, door middel van den Elzas, lid van den duitschen Bond te worden. Zoo doende, zou weldra gansch Midden-Europa tot dien Bond behooren."

— Volgens berigten uit St. Petersburg, worden HH. MM. de keizer en keizerin, over Berlijn en Maagdenburg, tegen het einde van September in Hoogstderzelver residentie terugverwacht.

— Den 2den dezer heeft op de schoone vlakte aan de westelijke zijde van Augsburg, die zoo wel wegens onverbeterlijke terreingesteldheid, als door de verschillende veldslagen waarvan zij het tooneel geweest is, en wel laatstelijk in 1796, toen de generaal *Moreau* aldaar tegen de Oostenrijkers onder *Latour* streed, eene groote vermaardheid verkregen heeft, de aangekondigde groote wapenschouwing der beijersche troepen voor den Keizer van Rusland plaats gehad. Dezelve was allerluisterrijkst en werd door HH. MM. den Koning en de Koningin en de verdere vorstelijke familie, almede door den pruissischen kroonprins, bijgewoond. Omstreeks 17,000 man, zoo infanterie, als kavallerie en artillerie, passeerden hier de revue, waarna door ettelijke keur-regimenten manoeuvres met vuren werden uitgevoerd. Tegen 3 ure op den middag, werd het signaal tot het formeren van het kamp gegeven, en in weinige minuten tijds was de wijde vlakte in eene tenten-stad herschapen, die alsteen door de troepen betrokken werd. — Den volgenden dag is de Keizer uit Augsburg vertrokken en is Koning *Lodewijk* naar München terug gekeerd, welke laatste men evenwel spoedig in het kamp terug verwachtte.

— Uit Weenen meldt men van den 29sten Augustus: „ Het reisplan van Z. M. den keizer heeft eene verandering ondergaan. Hoogstdezelve zal zich niet, gelijk men gedacht had, te Triest, noch te Görtz, noch op eenige andere plaats ophouden, maar, na een kortstondig verblijf in Venetie, regtstreeks naar Weenen terugkeeren. Tegen den 15den October zullen wij den geëerden monarch waarschijnlijk in ons midden wederzien. Men maakt hieruit op, dat de Keizer van Rusland welligt Weenen zal komen bezoeken."

— De russische ambassadeur bij de Porte, de heer *von Butenieff*, heeft tot den 25sten Augustus te Triest vertoefd en is toen aan boord van eene oostenrijksche stoomboot verder op zijnen post teruggekeerd.

Reizigers verhaalden te Triest, dat sedert de jongste aardbeving te Fiume (10 Augustus) zich tot in de laatste helft dier maand nog steeds kleine schokken aldaar hadden doen gevoelen.

— Z. K. H. de regerende hertogin van Lucca, tweelingzuster van de keizerin van Oostenrijk, is den 23sten met haren gemaal, uit derzelve residentie naar Milaan vertrokken, werwaarts zich mede begeven hebben de groothertog en groothertogin van Toskane en het gezin van den hertog van Modena.

Nederlanden.

Baarn, den 8sten September.

Door Z. M. is, onder dagteekening van den 5den dezer, het volgende besluit genomen:

„ Wij WILLEM, enz.

Gezien Ons besluit van den 10den April ll. (staatsblad n°. 12), vaststellende het tijdstip van de invoering der Nieuwe Nederlandsche Wetgeving;

Willende voorzien in de ontbinding der regterlijke collegien, welke, op dat tijdstip zullen ophouden te bestaan en in de beëediging en installatie der regterlijke magten, die dezelve zullen vervangen; — Gezien, enz.

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het Hoog Geregtshof te 's Gravenhage en alle de, in het ressort van hetzelve, bestaande regtbanken en vrederegten, zonder onderscheid, zullen met den 1sten October aanstaande zijn en blijven ontbonden, en de leden en ambtenaren tot die regterlijke collegien behoorende, zullen met dien dag uit hunne respective ambtsbetrekkingen eervol zijn ontslagen.

Art. 2. De beëediging en installatie van de provinciale geregtshoven, mitsgaders van de criminele regtbank in de provincie Holland, zal geschieden op Donderdag den 27sten der thans loopende maand, door de gouverneurs der verschillende provincien.

Art. 3. De arrondissements-regtbanken zullen worden beëedigd en geïnstalleerd, op Vrijdag den 28sten der thans loopende maand, namelijk die van de hoofdplaatsen van de provincien, door de gouverneurs derzelven en die van de overige arrondissementen, door commissarissen, daartoe door de gouverneurs te benoemen, bij voorkeur uit de gedeputeerde staten, of wel door districts-commissarissen in de provincie, waar dezelve aanwezig zijn.

Art. 4. De leden en griffiers der kanton-geregten zullen insgelijks worden beëedigd en geïnstalleerd, op Vrijdag den 28sten der thans loopende maand, en op gelijke wijze als bij het voorgaande artikel, ten aanzien der arrondissements-regtbanken is bepaald.

Zij zullen tot dat einde door den gouverneur, of den gedelegeerden commissaris, worden opgeroepen, binnen de hoofdplaats van het arrondissement, waartoe zij behooren, en zich te zamen vereenigen in het lokaal, door denzelven voor de beëediging en installatie te bepalen.

Art. 5. De leden en ambtenaren der provinciale geregtshoven, arrondissements-regtbanken en kanton-geregten, zullen, hoofd voor hoofd, in handen van den gouverneur of van den gedelegeerden commissaris, den eed (belofte) afleggen, bij artikel 29 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie voorgeschreven.

Na het afleggen van denzelven, zullen zij worden verklaard in hunne respective functien wettig te zijn geïnstalleerd.

Art. 6. Het proces-verbaal van iedere installatie door den gouverneur of gedelegeerden commissaris op te maken, zal binnen drie dagen in afschrift worden gezonden aan Onzen minister van justitie, mitsgaders aan den hoogen raad, ten einde in derzelver archief te worden bewaard.

Zij zullen insgelijks aan het provinciaal geregtshof, mitsgaders aan iedere arrondissements-regtbank, afschrift van het proces-verbaal van de beëediging en installatie dezelve toezenden, ten einde in hunne registers te worden overgeschreven.

Ten zelfden einde zullen aan het provinciaal geregtshof worden toegezonden, afschriften van de processen-verbaal van de beëediging en installatie der arrondissements-regtbanken en der kanton-geregten, tot het ressort van het geregtshof behoorende; — en voorts aan iedere arrondissements-regtbank afschrift van het proces-verbaal der beëediging en installatie van de kanton-geregten onder ieder van dezelve ressorterende.

De oorspronkelijke processen-verbaal zullen in het archief van den Gouverneur der provincie worden bewaard.

Art. 7. Door de zorg der provinciale geregtshoven, zullen de processen-verbaal van beëediging en installatie der verschillende regterlijke magten, bij extract worden aangeplakt, in de hoofdplaats der provincie, in die van de arrondissements-regtbanken en in die van de kanton-geregten.

Van dezelve beëediging en installatie zal door de gouverneurs in de provincien, aankondiging geschieden in de *Staats-Courant* en in de nieuwsbladen, binnen iedere provincie uitgegeven wordende.

Art. 8. De leden, ambtenaren van het openbaar ministerie en van griffien der provinciale geregtshoven en arrondissements regtbanken, welke, uit eenigerhande hoofde, bij de installatie niet mogten kunnen tegenwoordig zijn, zullen later den eed afleggen in handen van den president van het geregtshof, of van de arrondissements-regtbank waartoe zij behooren.

De leden der kantongeregten, die in dat geval mogten verkeeren zullen worden beëedigd door den president van de regtbank van het arrondissement, onder hetwelk zij ressorteren.

Onze ministers van justitie en van binnenlandsche zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit."

— Naar men verneemt, heeft Z. M. dezer dagen een besluit genomen waarbij met 1° October aanstaande, de regtszaken van de stad Maastricht, in hooger beroep aan de beslissing van den Hoogen Raad zullen worden onderworpen.

— Door Z. M. is aan mr. *F. W. A. Beelaerts van Blokland*, te Papendrecht woonachtig, voormalig 2de luitenant, vergunning verleend tot het dragen der distinctive teekenen van 1sten luitenant bij het wapen der infanterie.

— Van Hellevoetsluis wordt van den 7den dezer nader gemeld, dat Z. Exc. de luitenant-generaal baron *Fagel*, nederlandsch ambassadeur bij het fransche hof, aldaar des voormiddags van den 5den dezer, aangekomen, en bij den heer onder-directeur der marine is afgestapt, vergezeld door den heer generaal-majoor *Boreel* en de heeren zee-kapiteinen baron *Fagel* en *van den Bosch*, adjudant van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden. Zijne Exc. en gevolg begaven zich, na ongeveer een uur vertoefd te hebben, aan boord van Zr. Ms. stoomschip *Cerberus*, hetwelk kort daarna de reis naar Havre de Grace voortzette.

— Bij vonnis van het hof van assises in de provincie Holland, zuiderkwartier, van den 24sten Augustus jl., is de persoon van *Pieter Wilhelmus Walters*, gefailleerd winkelier, laatst woonachtig te Rotterdam, en thans voortvlugtig, schuldig verklaard aan bedriegelijke bankbreuk, door, na als koopman te zijn gefailleerd, 1°. geene boeken te hebben gehouden, den waren staat van het actief en passief zijns boedels aanbiedende; 2°. het gebruik van alle zijne ontvangsten niet te verantwoorden; 3°. inschulden, gelden en goederen te hebben weerloos gemaakt en verduisterd; en 4°. goederen, waarvan de bewaring en wederoplevering hem was opgedragen, ten prejudicie van zijne verpligting als bewaarder en van de regten zijner crediteuren, ten zijnen profijte te hebben aangewend en aan den boedel te hebben onttrokken; weshalve het hof den schuldigen gecondemneerd heeft, om op een schavot, aan een paal gebonden, gedurende een half uur te worden te pronk gesteld, met een papier op de borst, waarop zijne misdaad zal zijn uitgedrukt, en vervolgens tot een confinement in een rasp- of tuchthuis voor den tijd van vijf jaren en wijders in de kosten der procedure, die door zijne contumacie daaronder begrepen.

— Uit Middelburg wordt gemeld, dat het Z. M. behaagd heeft, de straffe des doods, waartoe de vrijster *Josina Taselaar*, bij arrest van het hof van assises der provincie Zeeland, in de maand Maart jl. wegens brandstichting veroordeeld was, te veranderen in een confinement van twintig jaren, zonder schavotstraf, met verder bevel, dat door het ministerie van justitie in de eerste twaalf jaren geene voordragt tot vermindering van dit confinement zal mogen worden gedaan.

Aan den Amsterdamschen *Avondbode* wordt, van den 4den dezer, uit Londen geschreven: „ Vorst *Leopold* wordt heden te Ramsgate verwacht, waar hij den nacht zal doorbrengen om morgen van daar naar Windsor te vertrekken. Lord *Torrington* is door H. M. de koningin afgezonden, om haren oom in de eerste plaats te ontvangen. Deze vorst moet weinig kiesch gevoel hebben, en andere begrippen van welvoegelijkheid dan wij koesteren, daar hij op een oogenblik als dit, waarin onpartijdige scheidsregters in zijne twistzaak met den koning der Nederlanden uitspraak zullen doen, zich niet ontziet in persoon hier te komen, om openlijk voor het oog van de wereld te beproeven, hoe veel zijne persoonlijke tegenwoordigheid kan uitwerken, om het geschil in zijn voordeel te doen beslissen. Wanneer men de belgische onbeschaamdheid niet kende, en men niet wist, hoe het met de zaak is gelegen, zou men uit zulk een gedrag moeten opmaken, dat er voor Holland meer kans was, dan men in het algemeen denkt. Overigens is er niets nieuws in de belgische questie voorgevallen."

— Het *Handelsblad* vermeldt, dat het voor eenigen tijd uit de belgische bladen overgenomen berigt, volgens hetwelk de heer *Osy*, van Antwerpen, door het belgisch bewind naar Berlijn zoude zijn gezonden om over een handelstraktaat tusschen Pruissen en Belgie te onderhandelen, in een brief van gemelden heer aan een geacht handelshuis te Amsterdam, voor volkomen valsch wordt verklaard. Sedert 1833, zegt de heer *Osy*, toen hij uit de belgische wetgevende kamers trad, had hij zich met geene openbare zaken hoegenaamd meer ingelaten; terwijl zijne reis naar Berlijn bloot persoonlijke belangen betrof.

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (*7 September*) waren genoteerd: Belg. 101¾; O. Met. 106¾; Sp. *Ardoin* 18¾, ½; Nap. 93¼; Rom L. 101⅞; Certif. te Antw. 100¼; Bras. 81¾. — Wissel op Amst. ⅜ pCt. verl. pap. en kont.; op Rott. ¼ pCt. v. pap.

Volgens de londensche dagbladen tot den 5den, heeft de Iersche volksleider *O'Connell* te Cork eene afdeeling der door hem ontworpen Voorloopige Maatschappij, tot verwerving der zoogenaamde regten van Ierland, daargesteld, en verklaard te willen, dat de contributie van niemand der deelnemers een engelschen schelling zou te boven gaan, opdat door het verschil in bijdragen geen schadelijke naijver tusschen de belanghebbenden mogt ontstaan.

— Men heeft in Engeland berigten uit Lissabon tot den agsten en uit Oporto tot den 3osten augustus. De verkiezingen van leden der Cortes, die toen door geheel Portugal plaats hadden, schenen meestal in den geest der voorstanders van *Dom Pedro's* grondwet uit te vallen. De minister van justitie, *Duarte Leitao* was, op zijn verzoek, door de Koningin ontslagen, en men verwachtte dienvolgens eene geheele verandering van het kabinet. In weerwil van den dood van *Remechido* werd de partijgangersoorlog in *Algarvie* steeds voortgezet. Een der bevelhebbers van de Koningin in die streken heeft met den zoon van den genoemden aanvoerder, die thans als het hoofd der Miguellistische benden aldaar erkend wordt, onderhandelingen over zijne onderwerping aangeknoopt, doch de jonge *Remechido* heeft geantwoord, dat hij voor de zaak der godsdienst zou blijven strijden, en, op het voorbeeld van *Cabrera*, voor elk lid zijner familie, dat de soldaten der Koningin mogten mishandelen, tien vijanden zou ter dood brengen.

— Uit Washington schrijft men, dat de voormalige president der Vereenigde Staten, de generaal *Jackson*, die vroeger geen lid van eenig kerkgenootschap was, zich, benevens een aantal zijner huisgenooten, bij de presbyteriaansche gemeente heeft laten inschrijven, en aan het H. Avondmaal heeft deel genomen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — In den loop dezer maand zullen er in verschillende plaatsen van *Duitschland* en *Zwitserland* bijeenkomsten van genootschappen ter bevordering van de wetenschappen of de nijverheid gehouden worden. Te *Karlsruhe* verzamelen zich de duitsche landhuishoudkundigen; de vereeniging van badensche geneeskundige beambten houdt haar bestuur in *Offenburg* gevestigd; de zwitsersche natuurkundigen komen den 12den te *Bazel* bijeen, terwijl het mineralogische gezelschap van *Frankrijk* reeds in het begin dezer maand te *Pruntrut* bijeenkomt, om de Jura te bereizen en vervolgens naar *Bazel* te gaan. Al deze genootschappen of althans van derzelver leden, zullen zich in het tweede gedeelte van September te *Freiburg*, in *Breisgau*, bijeenvinden, alwaar tegen dien tijd eene bijeenkomst van duitsche natuur- en heelkundigen is bepaald, die in onderscheidene afdeelingen over de vakken van natuur- en scheikunde, mineralogie, botanie, zoologie, genees- en landhuishoudkunde beraadslagen zullen. Te *Freiburg* worden reeds buitengewone toebereidselen voor deze bijeenkomst gemaakt. — Op den 25sten der vorige maand hield de koninklijke Akademie van wetenschappen te *München* eene openbare zitting, waarin onder anderen de hoogleeraar von Steinheil eene redevoering over telegraphie hield, wier voornaamste hoofdzakelijke inhoud, naar de eigene woorden van den redenaar, hierop neerkwam: » Vatten wij nu in weinig woorden te zamen, hetgeen uit het hier aangevoerde omtrent de telegraphie blijkt, dan zien wij, dat, zooals de inrigtingen thans bestaan, geen ander beginsel met den galvanischen telegraaf kan mededingen; dat deze wijze van telegrapheren, uit hoofde van de daarbij vereischte metaalverbindingen, alhoewel deze zeer vereenvoudigd is, moeijelijk is daar te stellen en in het algemeen slechts daar, waar de geleiding onder bestendig toezigt staat, zooals bij, bij spoorwegen. Naar zeer groote afstanden, zonder tusschen-stations, zullen galvanische electrische schokken, uit hoofde van derzelver snelheid, steeds het voordeeligste beginsel blijven; ten aanzien van kleine afstanden is het nog onbeslist, of niet langs een der door ons aangeduide wegen, in zooverre doelmatiger verbindingen zouden kunnen worden tot stand gebragt, dat dezelve door geene verbindende leiding behoeven te worden daargesteld.

Engeland. — In de zitting van het algemeen comité van het Britsch genootschap tot bevordering der wetenschappen, op den 25sten ll. te *New-Castle* gehouden, werd, ter verdere beantwoording aan het doel des genootschaps, voor den arbeid tusschen den tijd der tegenwoordige en der volgende bijeenkomst, te *Birmingham* in Augustus 1839, onder anderen besloten: den hoogleeraar Bache, van *Philadelphia*, uit te noodigen, om een verslag van de weersgesteldheid in de Vereenigde Staten op te maken; en den hoogleeraar Johnstone een betoog over de verwantschap der geologie en chemie; dat de raad van bestuur een algemeen verslag zou gereed maken over de vorderingen in de geologie; de heer J. E. Gray een verslag over de Britsche schaaldieren en derzelver schalen; de heer Selby een dergelijk verslag over de Britsche vogels; en dat de hoogleeraar Faraday, bijgestaan door eene commissie, een verslag zou uitbrengen over de specifieke zwaartekracht van den stoom. Voorts werd besloten bij het gouvernement of bij andere openbare besturen, op het volgende aan te houden: dat het astronomisch etablissement aan de *Kaap de Goede Hoop* nog grootere uitbreiding mogt bekomen; dat eene hoogtemeting in *Indie* mogt gedaan worden en de Engelsche en Indische waarnemingen wierden vergeleken; dat er waarnemingen wierden gedaan over de uitwerking van de refractie in het *Himalaya*-gebergte, alsmede in *Bombay*, dat er magnetische waarnemingen in *Indie* wierden gedaan; dat, bij voortzetting van den arbeid der artillerie-inspectie, de mijn- en mineraalschatten van elk district op eene daartoe betrekkelijke kaart wierden aangeteekend; en dat een bestuur wierd ingesteld voor de verzameling en bewaring van mijnarchieven. Door het genootschap worden al verder de volgende onderwerpen ter nasporing aanbevolen: de beste wijze om de metereologische waarnemingen tot een stelsel te vormen; — de *Fauna* van *Ierland* en de *Salmonidae* van *Schotland*; — de natuurlijke historie van de insecten die de pijnboomen aantasten; de loopziekten van de dieren. Nadat deze onderscheidene voorstellen en aanbevelingen goedgekeurd waren, nam het comité nog de volgende bepalingen aan: dat de leden van het genootschap zouden verzocht worden om uittreksels van hunnen arbeid voor de mededeeling van het algemeen verslag op te maken; dat de afdeeling C. zou genaamd worden: *afdeeling van geologie en physische geographie* en dat men de afdeelingen zou splitsen, wanneer het getal en de verscheidenheid van onderwerpen eene zoodanige verdeeling wenschelijk maakten. In deze bijeenkomst deed een der leden, de heer *Granville*, het voorstel om de afdeelingen met eene voor den landbouw te vermeerderen; te gelijk zijn voornemen aankondigende, om, bij de volgende bijeenkomst te *Birmingham*, daarvan meer bepaald werk te maken. Behalve al het bovenstaande, werd door het genootschap eene som van 3742 p. st. 10 sh. toegewezen, ter ondersteuning of aanmoediging van verschillenden wetenschappelijken arbeid. — Uit *New-Castle* wordt gemeld, dat de heer J. Russel, secretaris der koninklijke Maatschappij van *Edinburg* en vice-president der afdeeling voor mechanieke wetenschap van het Genootschap tot bevordering der wetenschappen, ten gevolge van het overlijden van zekeren baron Hume, in het bezit is geraakt van eene aanzienlijke verzameling van handschriften, behelzende voornamelijk brieven door Rousseau, Condamine en andere vermaarde vreemdelingen aan David Hume geschreven, met eenige weinige brieven, opstellen en fragmenten van werken van Hume zelven. Men hoopt dat deze geschriften door de zorg van de koninklijke Maatschappij van *Edinburg* zullen uitgegeven worden. — Z. K. H. de hertog van *Sussex* heeft zijn voornemen kenbaar gemaakt, om bij het einde van het jaar het presidentschap der koninklijke Maatschappij te *Londen* neer te leggen. Reeds een geruimen tijd was de hertog, uit hoofde van den staat van zijn gezigt, verhinderd geweest, de vergaderingen bij te wonen. — De Koningin Victoria heeft den onlangs uit *Afrika* teruggekomen reiziger J. E. Alexander, even als kapitein G. Back, tot den ridderstand verheven. Het reisverhaal van den eerstgenoemde zal binnen weinige dagen te *Londen* het licht zien. — Men der engelsche bladen vermeldt, dat de secretaris der maatschappij van natuurlijke historie te *New-Castle*, de heer W. Hutton, van den Britschen gezant te *St. Petersburg* berigt bekomen heeft, dat Keizer Nicolaas, ten gevolge van het door lord Durham hem vroeger gedaan verzoek, last gegeven heeft tot de bijeenbrenging eener volledige verzameling van russische en siberische mineralen voor het genootschap en dat thans 930 specimen derzelven aan het genootschap kosteloos toegezonden waren.

Ter beurze van Amsterdam waren gisteren (7 *September*) genoteerd: Ned. Werk. Sch. 2½ pCt. 54$\frac{13}{16}$; dito 5 pCt. 101⅞; Kansb. f 24$\frac{9}{16}$, $\frac{11}{16}$; Amort. Syndic. 4½ pCt. 95$\frac{3}{8}$, ½; dito 3½ pCt. 79¾; O. I. 99$\frac{9}{16}$, ⅝; Handelm. 168⅞, 169⅛, 169; *Ards.* à 85 & 19, 18$\frac{15}{16}$; Rusl. 105¾; Perm. 114¼; Mex. 5 pCt. 19; Rijn-Spoorweg 106¼, ⅜.

---

deze Huizinge gelegen, gemerkt B. 331, Kadaster Sectie A, N°. 368.

De 1° Zitdag zal gehouden worden bij de Gezusters PISTORIUS, op Vrijdag den 14. September 1838; en de 2° en laatste Zitdag bij P. AERT-GEERTS, op Vrijdag den 28. daaraanvolgende, beide aan de Haven te *Breda*.

Breeder bij Biljetten omschreven en nader onderrigt ten Kantore van gemelden Notaris.



VERKOOPING VAN

VAST GOED.

Mr. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, als daartoe geregtelijk gecommitteerd, ten verzoeke van zijne principalen, in gevolge de Wet van 12. Junij 1816, op Dingsdag den 11. September 1838, bij de Weduwe DIEUDONNÉ, te *Breda*, des avonds ten zeven ure, publiek Veilen:

1° Koop. Eene HUIZINGE, STAL, HOF en ERVE, staande en gelegen te *Breda*, omtrent den gewezen Gevangentoren, groot omtrent 13 roeden, 24 ellen, belend: noord J. TRUIJLINGHS, zuid J. BALMAKERS, Kadaster Sectie B, N°. 849 en 850.

2° Koop. Eene HUIZINGE, HOF en ERVE, staande en gelegen aan den Steenweg, onder de Gemeente *'s Princenhage*, groot omtrent 96 roeden, 18 ellen, belend: zuid den Steenweg, west het Zuijlstraatje, Kadaster Sectie A, N°. 320 en 321.

Beide in gebruik te aanvaarden met half Maart 1839.



Mr. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, als daartoe behoorlijk gecommitteerd, ten verzoeke der gezamenlijke Erfgenamen van wijlen Mejufvrouw M. P. VERHOEVEN, eerst Weduwe van den Heer J. WIJNANTS, en laatst van den Heer P. F. ESNAULT, overleden te *Breda*, in gevolge de Wet van 12. Junij 1816, op Donderdag den 13. September 1838, in het *Hof van Holland*, bij J. VAN RIEL, te *Breda*, des avonds ten zeven ure, overgaan tot de openbare Veiling van:

1° Koop. Eene HEEREN-HUIZINGE, voorzien van ruime Kamers en Vertrekken, met ingemaakte Kasten, Alkoven en verdere Gemakken, alle Gestukadoord, fraai Behangen en met planken vloeren belegd; STALLINGE, BERGPLAATS, PLEIN, ERVE, VIJVER en TUIN, welke met zeer goede vruchtdragende Boomen is beplant, zeer aangenaam gelegen en geschikt tot Zomer- en Winterverblijf, alsmede tot het oprigten van eene Kostschool, gekw. Lett. D., N°. 168; benevens een perceel WEILAND, tegen den Tuin grenzende, met de beplanting van Eiken Boomen voor de Huizinge op de Gemeentestraat, (alleen voor zoover de breedte van dit Perceel betreft) groot te zamen 1 bunder, 46 roeden, 12 ellen, staande en gelegen in het Dorp *Chaam*, nabij *Breda*, belend: zuid de Dorpsstraat, noord S. v. OPSTAL.

In gebruik te aanvaarden met 1°. Januarij 1839.

2° Koop. Eene BOUWMANS-STEDE, bestaande in: Huis, Stal, Schuur, Karhuis, Werf, Hof en Boomgaard; onderscheidene Perceelen BOUW- en WEILAND, BEEMD en HEIDE, alles staande en gelegen op de *Legge*, in het *Broek*, en in de *Flaas*, onder de gemeente *Chaam*, groot te zamen 14 bunders, 84 roeden, 15 ellen.

3° Koop. Twee Perceelen BOUWLAND, benevens een Perceel SCHAARBOSCH en een Perceel DENNENBOSCH, gelegen op de *Legge*, als voren, groot te zamen 2 bunders, 93 roeden, 70 ellen.

4° Koop. Een Perceel WEIDE, SCHAARBOSCH, DENNEBOSCH, HEIDE, WILDERT en twee VISCH-VIJVERS, te zamen groot 5 bunders, 88 roeden, 10 ellen, gelegen op de *Legge*, als voren.

NB. De voorschreven 2de, 3de en 4de Koop worden in gebruik aanvaard met 1°. Januarij 1843.

5° Koop. Een Perceel SCHAARBOSCH, gelegen in *Zegten*, onder de Gemeente *'s Princenhage*, groot omtrent 1 bunder, 70 roeden, 40 ellen, belend: oost de Heer v. BAKKEL, noord de Erven A. BENNEN. Zijnde beplant met 40 stuks Eiken Boomen en circa 40 Beuken Heesters.

In gebruik te aanvaarden op het geven van den slag.

Nog zal voornoemde Notaris, op tijd en plaats laatstgenoemd, ten verzoeke van zijnen principaal, publiek Veilen:

Eene HUIZINGE, PLEIN en ERVE, genaamd: *de Meelzak*, staande en gelegen binnen *Breda*, op de oostzijde van de Ginnekenstraat, belend noord de Wed. J. KWISTHOUT en west de Straat, gekw. Wijk A., N°. 41. In gebruik te aanvaarden met 1°. October 1839.

Nader onderrigt te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

VOOR HET RIJK.

BEKENDMAKING.

Op den 24. September 1838 en volgende dagen, des namiddags ten twee ure precies, zal ten Kantore van A. DE BERGH, Ontvanger der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te *'s Hertogenbosch*, Hoofdplaats der Provincie *Noord-Braband*, ingevolge op hem verleende autorisatien, ten overstaan van den Heere Arrondissements-Inspecteur aldaar, publiek ten zijnen Huize om kontant geld worden Verkocht, de navolgende AANGEHAALDE GOEDEREN, waarvan de gedrukte specificatien ten Kantore voornoemd verkrijgbaar zullen worden gesteld, zijnde die Goederen te zien op den 22. September bevorens, van voormiddag 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 5 ure.

Een groote partij gedrukte katoenen vrouwen Doeken, een dito partij stukken gedrukte en andere Katoenen, een zeer groote partij Kousen, Slaapmutsen, Borstrokken, enz.; een partij grijs en zwart Naaigaren, een groote partij Beddentijken, verscheidene stukken Pilouw, katoenen en bonte Zakdoeken, bombine Kanten, Tulle en geborduurde Mutsen, drie stukken zwarte Zijde voor Mantilles met Randen, vier stukjes Mousseline de Laine, 127 zijden Foulards, geborduurde vrouwen Kragen, twee gemaakte lakensche mans Jassen, drie gemaakte Broeken en drie Vesten, vier stukken Laken, drie stukken bewerkt Paardenhaar, één voor Stoelen en twee voor Petten, Kleppen, Stormbanden, enz., twaalf rollen geel en zwart bereid Leder, negen rollen zwart Wasdoek, Schoenen, Pantoffels, Laarsjes en twee paar mans-Laarsen, Fransche Boekwerken, Landkaarten, Platen, enz., Roomsche Kerkboeken, gekleurd Papier, 27 groote en kleine gele en rood koperen Kandelaren, Pennen en verdere Kantoorbehoeften, een Kar, Huif en Hekken.

En hetgeen verder ten Verkoop zal worden aangeboden.

Zegt het Voort.

*** In de Gemeente *Etten* en *Leur* eene VELDWACHTERS-PLAATS vacant geworden zijnde, zoo worden SOLLICITANTEN naar dezelve opgeroepen, om zich ten spoedigste, onder overlegging van bewijzen van goed gedrag, en liefst in persoon, aan te melden bij den Burgemeester dier Gemeente. — Aan gemelden Post is verbonden een jaarlijks traktement van *f* **230**.

AANBESTEDING.

Burgemeester en Wethouderen der Stad *Nijmegen*, zijn voornemens, op Maandag, den 17. September 1838, des namiddags ten één ure, in het Raadhuis dezer Stad, aan den minstinschrijvende aan te besteden:

Het OPBOUWEN van een LOKAAL voor SCHOUWBURG, MUZIJK-ZAAL, TEEKENSCHOOL, enz., met de levering van de daartoe benoodigde MATERIALEN.

De Teekening en het Bestek liggen, ter Secretarie dezer Stad, voor de gegadingden ter inzage; terwijl door den Heer Stads-Architect, op den 14., 15. en 16. September, de verlangde aanwijzing, op de plaats zelve, zal gegeven worden.



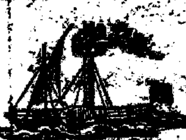
STOOMBOOTEN

WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN,

Varende in het Beurtveer tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE,
alle dagen 's morgens ten 7 ure, en
Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN,
alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Zullende dadelijk bij aankomst te *Rotterdam* eene zeer geschikte DILIGENCE gereed zijn, om de Passagiers naar *'s Hage* te vervoeren, terwijl 's morgens ten half vier ure te *'s Hage*, bij J. STAAS, op de Bierkade, eene DILIGENCE vertrekt, ten einde, voor het vertrek der STOOMBOOT te Rotterdam aan te komen.



STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,

September 1838.

Van Middelburg.				Van Rotterdam.			
Dingsdag	11,	's morg.	4½ uur.	Woensdag	12,	's morg.	10½ uur
Vrijdag	14,	»	8 »	Zaturdag	15,	»	4 »
Zondag	16,	»	10 »	Maandag	17,	»	4 »

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.